

ULUSAL YETERLİLİK

12UY0116-4

DERİ İŞLENTİ OPERATÖRÜ

SEVİYE 4

REVİZYON NO: 00

MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU

Ankara, 2012

ÖNSÖZ

Deri İşlenti Operatörü (Seviye 4) Ulusal Yeterliliği 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan “Mesleki Yeterlilik, Sınav ve Belgelendirme Yönetmeliği” hükümlerine göre hazırlanmıştır.

Yeterlilik taslağı, 21.05.2012 tarihinde imzalan işbirliği protokolü ile görevlendirilen İstanbul Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliğı (İDMİB) tarafından hazırlanmıştır. Hazırlanan taslak hakkında sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınmış ve görüşler değerlendirilerek taslak üzerinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Nihai taslak MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi tarafından incelenip değerlendirildikten ve Komitenin uygun görüşü alındıktan sonra, MYK Yönetim Kurulunun 26/12/2012 tarih ve 2012/98 sayılı kararı ile onaylanarak Ulusal Yeterlilik Çerçevesine (UYÇ) yerleştirilmesine karar verilmiştir.

Yeterliliğın hazırlanması, görüş bildirilmesi, incelenmesi ve doğrulanmasında katkı sağlayan kişi, kurum ve kuruluşlara görüş ve katkıları için teşekkür eder, yararlanabilecek tüm tarafların bilgisine sunarız.

Mesleki Yeterlilik Kurumu

GİRİŞ

Ulusal yeterliliğin hazırlanmasında, sektör komitelerinde incelenmesinde ve MYK Yönetim Kurulu tarafından onaylanarak yürürlüğe konulmasında temel ölçütler Mesleki Yeterlilik, Sınav ve Belgelendirme Yönetmeliğinde belirlenmiştir.

Ulusal yeterlilikler aşağıdaki unsurları içermektedir;

- a)Yeterliliğin adı ve seviyesi,
- b)Yeterliliğin amacı,
- c)Yeterliliğe kaynak teşkil eden meslek standardı, meslek standardı birimleri/görevleri veya yeterlilik birimleri,
- ç)Yeterlilik sınavına giriş için aranan şartlar,
- d)Yeterlilik birimleri bazında öğrenme çıktıları ve başarımlar ölçütleri,
- e)Yeterliliğin kazanılmasında uygulanacak ölçme, değerlendirme ve değerlendirici ölçütleri
- f)Yeterlilik belgesinin geçerlilik süresi, yenilenme şartları, belge sahibinin gözetimine ilişkin şartlar,
- g)Yeterliliği geliştiren kurum/kuruluş ve doğrulayan Sektör Komitesi.

Ulusal yeterlilikler ulusal meslek standartları ve/veya uluslararası meslek standartları esas alınarak oluşturulur.

Ulusal yeterlilikler;

- Örgün ve yaygın eğitim ve öğretim kurumları,
- Yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşları,
- Kuruma yetkilendirme ön başvurusunda bulunmuş kuruluşlar,
- Ulusal meslek standardı hazırlamış kuruluşlar,
- Meslek kuruluşları ile bunların müşterek çalışmasıyla oluşturulur.

**[REFERANS KODU] DERİ İŞLENTİ OPERATÖRÜ (SEVİYE4)
ULUSAL YETERLİLİĞİ**

1	YETERLİLİĞİN ADI	Deri İşlenti Operatörü
2	REFERANS KODU	12UY0116-4
3	SEVİYE	4
4	ULUSLARARASI SINIFLANDIRMADAKİ YERİ	ISCO 08: 7535
5	TÜR	-
6	KREDİ DEĞERİ	-
7	A)YAYIN TARİHİ	26.12.2012
	B)REVİZYON NO	00
	C)REVİZYON TARİHİ	-
8	AMAÇ	<p>Bu yeterlilik, Deri İşlenti Operatörü (Seviye 4) mesleğinde işin eksiksiz, kaliteli, verimli ve geliştirilerek, iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uygun yerine getirilmesi amacına yöneliktir.</p> <p>Örgün veya yaygın eğitimde elde edilen yeterlilikler ile öğretim sonrasında veya çalışma hayatı içinde edinilen yeterliliklerin de belgelendirilerek deri işlenti sektöründe yetkin bir işgücü oluşturması esastır.</p> <p>Deri işlenti sektöründe teknolojik gelişmeleri, üretim aşamalarını, kullanılan malzeme ve ekipmanların teknik özelliklerini bilen ve yerinde kullanan elemanların deri işlenti sektöründe verimlilik ve standart sağlayabilmeleri amacıyla Deri İşlenti Operatörü (Seviye 4) ulusal yeterliliği hazırlanmıştır.</p>
9	YETERLİLİĞE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDART(LAR)I	Deri İşlenti Operatörü (Seviye 4) Ulusal Meslek Standardı10UMS0102-4
10	YETERLİLİK SINAVINA GİRİŞ ŞART(LAR)I	-
11	YETERLİLİĞİN YAPISI	<p>11-a) Zorunlu Birimler</p> <p>12UY0116-4/A1 İş Sağlığı ve Güvenliği ile Çevre Güvenliği ve Kalite</p> <p>11-b) Seçmeli Birimler</p> <p>12UY0116-4/B1 Yaş İşlenti İşlemleri 12UY0116-4/B2 Kuru ve Mekanik İşlemler</p>

12UY0116-4/B3 Bitim (Finisaj) İşlemleri

11-c) Birimlerin Gruplandırılma Alternatifleri ve İlave Öğrenme Çıktıları

Uygulama sınavından başarılı olabilmek için aday,

A1-B1-B2-B3

A1-B1-B2

A1-B2-B3

A1-B1-B3

A1-B1

A1-B2

A1-B3 gruplandırma alternatiflerinden bir tanesini tercih edebilir.

12**ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME**

Ölçme ve değerlendirme, birimlerde tanımlanan tüm başarımların ölçütlerini karşılayacak şekilde iki farklı aşamada yapılır.

1. Aşama Teorik Sınav

2. Aşama Performansa Dayalı Sınav

Performansa dayalı sınava girebilmesi için adayın, tüm birimlerin teorik sınavlarından başarılı olması gerekir.

Belge almaya hak kazanabilmek için aday, tüm birimlerin teorik ve performans sınavlarından başarı sağlamalıdır.

Sınav sonuçlarının geçerlilik süresi sınav tarihinden itibaren 1 yıldır. Aday herhangi birim/aşamadan başarı sağlayamazsa bu süre içerisinde başarısız olduğu birim/aşamadan yeniden sınava girme hakkına sahiptir.

Aday 1 yıl içerisinde her iki aşamanın tüm birimlerinden başarı sağlayamazsa 2. yıldan itibaren her iki aşamanın tüm birimlerinden de sınava tabi tutulur.

TEORİK SINAV

Adayın başarısı ilgili birimin ölçme değerlendirme bölümünde belirtilen ölçütleri sağlama düzeyine göre değerlendirilir.

Sınav soruları, teorik sınav kapsamında, ölçülmesi öngörülen tüm öğrenme çıktıları ve başarımların ölçütlerini ölçebilecek ve Yeterlilik Birimlerinin Ek 2 kısımlarında yer alan başarımların ölçütlerinin tamamını kapsayacak şekilde yapılır. Teorik bilgi sınavı bütünlük veya ayrı ayrı olarak gerçekleştirilir.

PERFORMANSA DAYALI SINAV

Uygulama gerçek çalışma ortamında veya gerçeğe yakın kontrollü ortamda gerçekleştirilir. Değerlendirme her birimin başarımların ölçütlerini kapsayan kontrol listeleri ile yapılır. Yeterliliği başarıyla tamamlayabilmek için aday Yeterlilik Birimlerinin Ek 2 kısımlarında yer alan başarımların ölçütlerini başardığına dair kanıtları sunmalıdır.

13**BELGE GEÇERLİLİK SÜRESİ**

Deri İşlenti Operatörü (Seviye 4) yeterlilik belgesinin geçerlilik süresi belgenin düzenlendiği tarihten itibaren 5 yıldır.

14**GÖZETİM SIKLIĞI**

Aday, Mesleki Yeterlilik Belgesi'nin geçerlilik süresi içinde en az 1 kez Sınav ve Belgelendirme Kuruluşu tarafından denetime tabi tutulur.

15	BELGE YENİLEMEDE UYGULANACAK ÖLÇME- DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ	<p>Belge geçerlilik süresi sonunda Belgelendirme Kurulu tarafından belge yenileme amaçlı gözetim yapılır. Adayların Deri İşlenti Operatörü olarak en az 2 yıl çalıştığını belgeleyebilmesi ve yeterlilikte değişiklik veya revizyon yapılmamış olması halinde bu gözetimlerde performansları olumlu değerlendirilen kişilerin belgeleri sınava gerek kalmaksızın beşer yıl daha uzatılır.</p> <p>Gözetimde başarısız olan veya çalışmasını belgeleyemeyen adaylar için performans sınavı tekrarlanır.</p> <p>Yeterlilikte değişiklik olması halinde adaylar değişikliğe konu birim(ler)in teorik ve performans sınavlarına katılır.</p>
16	YETERLİLİĞİ GELİŞTİREN KURULUŞ(LAR)	İstanbul Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği (İDMİB)
17	YETERLİLİĞİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi
18	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ VE SAYISI	26.12.2012-2012/98

**[12UY0116-4/A1] İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ İLE ÇEVRE GÜVENLİĞİ VE KALİTE
YETERLİLİK BİRİMİ**

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	İş Sağlığı ve Güvenliği ile Çevre Güvenliği ve Kalite
2	REFERANS KODU	12UY0116-4/A1
3	SEVİYE	4
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A)YAYIN TARİHİ	26.12.2012
	B)REVİZYON NO	00
	C)REVİZYON TARİHİ	-
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	
Deri İşlenti Operatörü (Seviye 4) Ulusal Meslek Standardı 10UMS0102-4		
7	ÖĞRENME ÇIKTILARI	
Öğrenme Çıktısı 1: İş sağlığı ve güvenliği talimatlarını uygular. Başarım Ölçütleri 1.1: Mesleğe ve iş yerine özgü iş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygular ve uygulanmasını sağlar. 1.2: İş yerinde karşılaşılabilecek tehlikelerin belirlenmesinde etkindir. 1.3: Anında giderilemeyecek veya yetki alanı dışındaki acil durum veya kazayı derhal ilgili personele ve acil hizmet birimlerine bildirir. 1.4: İşe uygun kişisel koruyucu donanım kullanır ve kullanılması sağlar. 1.5: İSG koruma ve müdahale araçlarını uygun ve çalışır şekilde bulundurur ve bulundurulmasını sağlar. 1.6: Yanıcı ve parlayıcı malzemelerin güvenli bir şekilde tutulmasını sağlar.		
Öğrenme Çıktısı 2: Çevresel riskleri bilir ve önlemleri alır. Başarım Ölçütleri 2.1:Çevre güvenliğine yönelik önlemleri yapılan işin gereklerine uygun şekilde uygular ve uygulanmasını sağlar. 2.2: Doğal kaynakların ekonomik kullanımı için gerekli tespit ve planlama çalışmalarına katılır. 2.3: Tehlikeli ve zararlı atıkları talimatlara uygun koşullarda kontrol altında tutar. 2.4: Mesleğin ve çalışma koşullarının gerektirdiği sorumluluk bilinci ile hareket eder.		
Öğrenme Çıktısı 3: Kalite güvence sistemi gerekliliklerine uygun çalışır. Başarım Ölçütleri 3.1:İşlem formlarında yer alan talimatlara ve planlara göre kalite gerekliliklerini uygular ve uygulanmasını sağlar. 3.2:Uygulamada izin verilen tolerans ve sapmalara göre kalite gerekliliklerini uygular ve uygulanmasını sağlar. 3.3: Kalite sağlamadaki teknik prosedürleri, işin kalite gerekliliklerine uygun şekilde yapar. 3.4: Operasyon bazında çalışmaların kalitesini denetleme çalışmalarına katılır. 3.5: Makine, alet, donanım ya da çalışma sisteminin kalite gerekliliklerine uygun çalışır ve çalışılmasını sağlar. 3.6: Hata ve arızaları oluşturan nedenlerin belirlenmesini ve ortadan kaldırılmasını sağlar.		
8	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
8 a) Teorik Sınav		
Çoktan seçmeli soru sistemi kullanılır. A1 birimi için en az 10 soru sorulur. Her soru eşit puanlı olup, cevap anahtarı üzerinden değerlendirilir. Yanlış cevaplar dikkate alınmayıp değerlendirme doğru cevaplar		

üzerinden yapılır. Adayın başarılı sayılabilmesi için en az 60/100 puan alması gerekir. Soru başına sınav süresi en az 1 dakikadır. Sınav kapalı kitap usulü gerçekleştirilir. Teorik bilgi soruları belirlenen tüm başarımlar ölçütlerini karşılar. Teorik sınav soruları iş gerçekleştirilirken değerlendirici tarafından sözlü olarak adaya sorulabilir veya sınav yeterli sayıda gözetmen eşliğinde sınıf ortamında kağıt üzerinde gerçekleştirilir.

8 b) Performansa Dayalı Sınav

Performansa dayalı sınav istenen mamul deri (zig, videla ve kürklü deri) türlerinden bir tanesinin işlenti proseslerinin (Deri İşlenti Reçetesi) tamamını kapsayacak gruplandırma alternatiflerindeki seçmeli birimin uygulama senaryosu içerisinde yapılır. A1 Birimi için ayrı bir performansa dayalı sınav yapılmayacak, başarımlar ölçütleri A2 ve A3 birimlerinin performansa dayalı sınavları esnasında değerlendirilecektir. Performansa dayalı sınavdan başarılı sayılması için adayın 70/100 puan alması ve belirlenmiş kritik eylem basamaklarının tümünden başarılı olması gereklidir.

8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar

Performansa dayalı sınavda 1 adet mamul deri (zig, videla, kürklü deri) tabaklama reçetesi seçilerek, ham derinin seçilen mamul deri türüne göre işlenmesi beklenmektedir. Sınav, iş ortamında ve denetim altında gerçekleştirilir.

9	YETERLİLİK BİRİMİNİ GELİŞTİREN KURUM/KURULUŞ(LAR)	İstanbul Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği (İDMİB)
10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi
11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ ve SAYISI	26.12.2012-2012/98

EKLER

EK 1 İş Sağlığı ve Güvenliği ile Çevre Güvenliği ve Kalite Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler

1. Meslekle ilgili terimler, simgeler, kısaltmalar ve temel kavramlar
2. Meslekle ilgili araç, gereç, donanım ve malzeme bilgisi
3. Mesleğin uygulandığı çalışma koşulları ve iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı bilgisi
4. İşçi, İş güvenliği, kaza önlemleri, (KD)ler
  - a. İş güvenliği talimatları
  - b. Kaza önleme talimatları
  - c. Kişisel Koruyucu Donanımlar (KKD) ler
  - d. Muhtelif makinelerdeki koruma önlemleri
  - e. Kaza durumundaki davranış
  - f. Üretimin çevre için oluşturduğu tehlikeler
5. Temel İlk yardım Bilgisi
6. Çevre ve Çevreyi Koruma Bilgisi
  - a. Çevre, Çevre kirliliği
  - b. Ekoloji, ekolojik denge
  - c. Atık bilgisi
  - d. Çevre ve çevreyi koruma
  - e. Deri işleni sektörünün yol açtığı çevre sorunları
  - f. Su, toprak, hava ve gürültü kirliliği
  - g. Doğal kaynakların verimli kullanımı
7. Kalite Yönetim Sistemi Temel Kavramlar ve Tanımlar
8. Kalite Güvencede Kullanılan Elektronik ve Mekanik Donanım
9. Proses Kalitesi, Hata ve Arıza Engelleme Temel Bilgisi
10. Bakım Talimatları Bilgisi
  - a. Bakım Talimatı ve Simgeleri
  - b. Makine Talimatına Göre Bakımın Yapılması

EK 2 İş Sağlığı ve Güvenliği ile Çevre Güvenliği ve Kalite Yeterlilik Biriminde Belirtilen Değerlendirme Araçları İle Ölçülen Başarım Ölçütlerine İlişkin Tablo

YETKİNLİKLER				
UMS BÖ	UY BÖ		BECERİ Yeterliliği başarıyla tamamlayabilmek için aday aşağıdakileri yapabildiğine dair kanıtları sunmalıdır:	
A.1.1	1.1	A1	Mesleğe ve iş yerine özgü iş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygular ve uygulanmasını sağlar.	*
A.1.3	1.3		Anında giderilemeyecek veya yetki alanı dışındaki acil durum veya kazayı derhal ilgili personele ve acil hizmet birimlerine bildirir.	*
A.1.4	1.4		İşe uygun kişisel koruyucu donanım kullanır ve kullanılması sağlar.	*
A.1.5	1.5		İSG koruma ve müdahale araçlarını uygun ve çalışır şekilde bulundurur ve bulundurulmasını sağlar.	*
A.1.6	1.6		Yanıcı ve parlayıcı malzemelerin güvenli bir şekilde tutulmasını sağlar.	*
A.2.1	2.1	A2	Çevre güvenliğine yönelik önlemleri yapılan işin gereklerine uygun şekilde uygular ve uygulanmasını sağlar.	*
	2.3		Tehlikeli ve zararlı atıkları talimatlara uygun koşullarda kontrol altında tutar.	*
A.3.1	3.1	A3	İşlem formlarında yer alan talimatlara ve planlara göre kalite gerekliliklerini	*

			uygular ve uygulanmasını sağlar.	
A.3.2	3.2		Uygulamada izin verilen tolerans ve sapmalara göre kalite gerekliliklerini uygular ve uygulanmasını sağlar.	*
A.3.3	3.3		Teknik prosedürleri, işin kalite gerekliliklerine uygun şekilde yapar.	*
A.3.4	3.4		Operasyon bazında çalışmaların kalitesini denetleme çalışmalarına katılır.	*
A.3.5	3.5		Makine, alet, donanım ya da sisteminin kalite gerekliliklerine uygun çalışır ve çalışılmasını sağlar.	*

* Yetkinliğin kanıtlanması için başarılı olunması zorunlu olan başarımlar ölçütleri

UMS BÖ	UY BÖ		B-BİLGİ ve ANLAYIŞ Yeterliliği başarıyla tamamlayabilmek için aday aşağıdakileri bildiğine ve anladığına dair kanıtları sunmalıdır:	
A.1.1	1.1	B1	Mesleğe ve iş yerine özgü iş sağlığı ve güvenliği kurallarını bilir.	
A.1.2	1.2		İş yerinde karşılaşılabilecek tehlikeleri belirlemede ve tehlikelerin önlenmesinde etkinidir.	
A.1.3	1.3		Yetki alanı dışındaki acil durum veya kazayı derhal bildireceği ilgili personeli ve acil hizmet birimlerini doğru tanımlar.	
A.1.4	1.4		İşe uygun kişisel koruyucu donanımlarını doğru tanımlar.	
A.1.5	1.5		İSG koruma ve müdahale araçlarını bilir.	
A.2.2	2.1	B2	Yapılan işin gereklerine uygun Çevre koruma önlemlerini doğru olarak tanımlar.	
A.2.3	2.3		Tehlikeli ve zararlı atıkları uygun koşullarda kontrol altında tutma talimatlarını bilir.	
A.3.4	3.4	B3	Operasyon bazında çalışmaların kalite kriterlerini doğru tanımlar.	
A.3.5	3.5		Makine, alet, donanım ya da sistemin kalite gerekliliklerine uygun çalıştırma yöntem ve tekniklerini bilir.	
A.3.6	3.6		Hata ve arızaları oluşturan nedenlerin belirlenmesinde etkinidir.	

**[12UY0116-4/B1] YAŞ İŞLENTİ İŞLEMLERİ
YETERLİLİK BİRİMİ**

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	Yaş İşlenti İşlemleri
2	REFERANS KODU	12UY0116-4/B1
3	SEVİYE	4
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A)YAYIN TARİHİ	26.12.2012
	B)REVİZYON NO	00
	C)REVİZYON TARİHİ	-
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	

Deri İşlenti Operatörü(Seviye 4) Ulusal Meslek Standardı 10UMS0102–4

7	ÖĞRENME ÇIKTILARI
---	--------------------------

Öğrenme Çıktısı 1: İş Organizasyonu yapar.

Başarım Ölçütleri

- 1.1: Hazırlanacak deri cinsine uygun süreç planlamasını birim yöneticisi ile yapar.
- 1.2: Müşteri talebi ve/veya üretim planına göre zaman planlamasını birim yöneticisi ile yapar.
- 1.3: Birim yöneticisinden aldığı bilgiler doğrultusunda, deri işlenti aşamalarına uygun şekilde çalışma ortamının hazırlanmasını sağlar.
- 1.4: Birim yöneticisinden aldığı bilgiler doğrultusunda, deri işlenti aşamalarına uygun şekilde çalışma ortamının temizlenmesini sağlar.
- 1.5: Deri işlenti aşamalarında kullanılacak araç, gereç ve ekipmanları kontrol ederek kullanıma hazırlanmasını sağlar.
- 1.6: Tespit ettiği arıza ve eksikleri birim yöneticisine bildirir.
- 1.7: Kullanılan makinelerin genel bakım ve onarımını makine bakımcı tarafından yapılıp yapılmadığını takip eder.
- 1.8: Kullanılan makinelerde oluşabilecek basit arızaları giderir.
- 1.9: Birim yöneticisinden aldığı talimat doğrultusunda çalışma ekibine yönlendirme yapar.
- 1.10: Üretim sürecini takip ederek işi kesintisiz yapar ve/veya yapılmasını

Bağlam: Deri işlenti reçetesi değerleri

Öğrenme Çıktısı 2: Ham deri asorti takibi yapar.

Başarım Ölçütleri

- 2.1: Ham derilerin cinsi, kalitesi ve korunma şekline göre ıslatma öncesi kontrol ve sınıflandırma işlemlerini takip eder.
- 2.2: Kontrol ve sınıflandırma işlemi tamamlanan derilerin tartılma işlemini takip eder.
- 2.3: Derilerin cinsine göre dolaba/pervaneye/havuza alınma işlemini takip eder.

Öğrenme Çıktısı 3: Deri ıslatma ve yumuşatma işlemlerini yapar/yaptırır.

Başarım Ölçütleri

- 3.1: Derilere cinsi, kalitesi ve korunma şekline uygun, reçetede belirlenmiş kimyasal ve ısıdaki su ile ıslatma yapar.
- 3.2: Islatma ve yumuşatma sonrası derilerin uygun sürede yıkanması ve bekletilmesi sürecini takip eder.
- 3.3: Derilere ıslatma ve yumuşatma, PH, bome ve ısı kontrolü yapar ve yaş işlemler kriterlerine göre sonuçları değerlendirerek tespit ettiği hataları birim yöneticisine bildirir.
- 3.4: Aldığı talimat doğrultusunda hataların giderilmesi için tekrar ıslatma yapar.

Bağlam: Deri işlenti reçetesi

Öğrenme Çıktısı 4: Budama işlemini takip eder.

Başarım Ölçütleri

- 4.1: İşlenen deri cinsi ve uygun sıralamaya göre derilerin budanmasını sağlar.
- 4.2: Budanan derilerin tartılmasını sağlayarak derileri yaş işlemler kriterlerine göre kontrol eder.

Bağlam: Deri işlenti reçetesi değerleri

Öğrenme Çıktısı 5: Badana işlemini için kimyasal hazırlar ve süreci takip eder.

Başarım Ölçütleri

- 5.1: İşlenen derinin kalınlığına uygun, kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.
- 5.2: Hazırladığı karışım ile deriye badana işlemini uygulanması ve derilerin uygun sürede istiflenmesi sürecini takip eder.
- 5.3: Bekletilen derinin temizlenerek, yünlerinin sağlıklı bir şekilde alınması işlemlerini takip eder.

Bağlam: Deri işlenti reçetesi değerleri

Öğrenme Çıktısı 6: Kireçleme işlemleri yapar.

Başarım Ölçütleri

- 6.1: Kürk- süet hariç, derilerin ağırlığı, cinsi ve korunma şekline göre kireçleme için uygun kimyasal karışımı doğru hazırlar.
- 6.2: Derilere uygun miktar ve ısıdaki su ve hazırlanan kimyasal karışım ile uygun sürede kireçleme yapar.
- 6.3: Derilere fiziksel ve optik kontrol yapar ve yaş işlemler kriterlerine göre sonuçları değerlendirerek tespit ettiği hataları birim yöneticisine bildirir.
- 6.4: Aldığı talimat doğrultusunda hataların giderilmesi için tekrar kireçleme yapar.

Bağlam: Deri işlenti reçetesi

Öğrenme Çıktısı 7: Etleme işlemini takip eder.

Başarım Ölçütleri

- 7.1: Derilerin iç yüzeyindeki yağ t yağ ve et tabakasının giderilmesi için kavaletto makinesinde yapılan işlemini takip eder.
- 7.2: Etleme yapılan derilerin uygun biçimde budanması ve tartılması işlemlerini takip eder.
- 7.3: Kürk-süet deride uygun sıralamaya göre 2. etleme yapılmasını sağlar.

Bağlam: Deri işlenti reçetesi değerleri

Öğrenme Çıktısı 8: Kireç giderme işlemini yapar.

Başarım Ölçütleri

- 8.1: Derilerin ağırlığı, cinsi ve korunma şekline ve istenilen mamul deri özelliğine göre kireç giderme için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.
- 8.2: Kürk-süet hariç diğerderilere uygun miktar ve ısıdaki su ve hazırlanan karışım ile uygun sürede kireç giderme yapar.
- 8.3: Derilere kesit PH, fiziksel ve optik kontrol yapar ve yaş işlemler kriterlerine göre sonuçları değerlendirerek tespit ettiği hataları birim yöneticisine bildirir.
- 8.4: Aldığı talimat doğrultusunda hataların giderilmesi için tekrar kireç giderme yapar.

Bağlam: Deri işlenti reçetesi değerleri

Öğrenme Çıktısı 9: Sama işlemini yapar.

Başarım Ölçütleri

- 9.1: Derilerin ağırlığı, cinsi ve korunma şekline ve istenilen mamul deri özelliğine göre sama için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.

- 9.2: Derilere uygun miktar ve ısıdaki su ve hazırlanan karışım ile uygun sürede sama yapar.
- 9.3: Derilere PH, kürkte bome ve ısı kontrolü yapar ve yaş işlemler kriterlerine göre sonuçları değerlendirerek tespit ettiği hataları birim yöneticisine bildirir.
- 9.4: Aldığı talimat doğrultusunda hataların giderilmesi için tekrar sama yapar.
- 9.5: Derileri uygun su miktarı ve ısı ile durulanma ve yıkanarak süzdürülmesi işlemlerini takip eder.
- 9.6: Kürk-süet deriye uygun sıralamaya göre 2.sama yapar.

Bağlam: Deri işlenti reçetesi değerleri

Öğrenme Çıktısı 10: Yağ giderme işlemi yapar. (Küçükbaş işlenti için)

Başarım Ölçütleri

- 10.1: Derilerin ağırlığı, cinsi ve istenen mamul deri özelliğine göre yağ giderme için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.
- 10.2: Derilere uygun miktar ve ısıdaki su ve hazırlanan karışım ile uygun sürede yağ giderme yapar.
- 10.3: Derileri uygun su miktarı ve ısı ile uygun sürede yıkama işlemini takip eder.
- 10.4: Derilere PH ve fiziksel kontrol yapar ve yaş işlemler kriterlerine göre sonuçları değerlendirerek tespit ettiği hataları birim yöneticisine bildirir.
- 10.5: Aldığı talimat doğrultusunda hataların giderilmesi için tekrar yağ giderme yapar.
- 10.6: Derilerin süzdürülmesi işlemini takip eder.
- 10.7: Kürk-süet deride uygun sıralamaya göre 2.yağ giderme yapar.

Bağlam: Deri işlenti reçetesi değerleri

Öğrenme Çıktısı 11: Pikle işlemi yapar.

Başarım Ölçütleri

- 11.1: İşlenti reçetesi talimatlarına göre, pikle için uygun bome derecesini takip eder.
- 11.2: Derilerin ağırlığı, cinsi ve korunma şekline göre pikle için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.
- 11.3: Derilere uygun miktar ve ısıdaki su ve hazırlanan karışım ile uygun sürede pikle yapar.
- 11.4: Pikle görmüş derilere banyo ve kesit PH kontrolü yapar ve yaş işlemler kriterlerine göre sonuçları değerlendirerek tespit ettiği hataları birim yöneticisine bildirir.
- 11.5: Aldığı talimat doğrultusunda hataların giderilmesi için tekrar pikle yapar.

Bağlam: Deri işlenti reçetesi değerleri

Öğrenme Çıktısı 12: Depikle işlemi yapar.

Başarım Ölçütleri

- 12.1: Derilerin ağırlığı ve korunma şekline göre depikle için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.
- 12.2: Derilere uygun miktar, ısı ve bomedeki su ve hazırlanan karışım ile uygun sürede depikle yapar.
- 12.3: Derilerin süzdürülerek boşaltılması işlemini takip eder.

Bağlam: Deri işlenti reçetesi değerleri

Öğrenme Çıktısı 13: Tabaklama yapar.

Başarım Ölçütleri

- 13.1: Derilerin ağırlığı, cinsi ve korunma şekline göre deriyi uzun süreli koruyabilmek için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.
- 13.2: Derilere uygun miktar ve ısıdaki su ve hazırlanan karışım ile uygun sürede tabaklama yapar.
- 13.3: Bazifikasyon, kesit ve kaynama kontrolü yapar ve yaş işlemler kriterlerine göre sonuçları değerlendirerek tespit ettiği hataları birim yöneticisine bildirir.
- 13.4: Aldığı talimat doğrultusunda hataların giderilmesi için tekrar tabaklama yapar.
- 13.5: Derilerin süzdürülmesi işlemini takip eder.
- 13.6: Derilerin üst üste istiflenerek uygun sürede bekletilmesi sürecini takip eder
- 13.7: Derilerin istenilen mamul deri özelliğine göre sınıflandırılması işlemini takip eder.

Bağlam: Deri işlenti reçetesi değerleri

Öğrenme Çıktısı 14: Yaş işlemler bitirmede yapılan işlemleri takip eder.**Başarım Ölçütleri**

- 14.1: Derilerin üst üste istiflenerek uygun sürede bekletilmesi sürecini takip eder.
- 14.2: Derilerin istenilen mamul deri özelliğine göre sınıflandırılması işlemini takip eder
- 14.3: Derilerin fazla sudan arındırılması için sıkma makinesinde yapılan işlemi takip eder.
- 14.4: Videla derilerin yarma makinesinde istenilen kalınlığa uygun işlem görüp görmediğini takip eder.
- 14.5: Derilerin ayrıştırılarak istifleme işlemini takip eder.
- 14.6: Zig derilere sıkma işlemi sonrası yapılan pudralama işlemini takip eder.
- 14.7: Traşlama işleminin derilerin kalınlığı ve istenilen mamul deriye uygunluğuna bakar..
- 14.8: Deri cinsine göre yapılması gereken traşlama işlemini takip eder.

Öğrenme Çıktısı 15: Nötralizasyon işlemi yapar.**Başarım Ölçütleri**

- 15.1: Derilerin ağırlığı ve cinsine göre nötralizasyon için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.
- 15.2: Derilere uygun miktar ve ısıdaki su ve hazırlanan karışım ile uygun sürede nötralizasyon yapar.
- 15.3: Derilere banyo ve kesit PH kontrolü yapar ve yaş işlemler kriterlerine göre sonuçları değerlendirerek tespit ettiği hataları birim yöneticisine bildirir.
- 15.4: Aldığı talimat doğrultusunda hataların giderilmesi için tekrar nötralizasyon yapar.
- 15.5: Derilerin süzdürülme işlemini nötralizasyon işlemine göre takip eder.

Bağlam: Deri işlenti reçetesi değerleri**Öğrenme Çıktısı 16: Retenaj işlemi yapar.****Başarım Ölçütleri**

- 16.1: Derilerin ağırlığı ve cinsine ve istenilen mamul deri özelliğine göre retenaj için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.
- 16.2: Derilere istenilen dolgunluğa ve sıklığa getirilmek için uygun miktar ve ısıdaki su ve hazırlanan karışım ile uygun sürede retenaj yapar.
- 16.3: Deriye optik, kesit ve penetrasyon kontrolü yapar ve yaş işlemler kriterlerine göre sonuçları değerlendirerek tespit ettiği hataları birim yöneticisine bildirir.
- 16.4: Aldığı talimat doğrultusunda hataların giderilmesi için tekrar retenaj yapar.

Bağlam: Deri işlenti reçetesi değerleri**Öğrenme Çıktısı 17: Boyama işlemi yapar.****Başarım Ölçütleri**

- 17.1: Derilerin ağırlığı ve cinsine ve istenilen mamul deri özelliğine göre istenilen rengi oluşturmak için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.
- 17.2: Derilere uygun miktar ve ısıdaki su ve hazırlanan karışım ile uygun sürede boyama yapar.
- 17.3: Deriye optik, kesit ve penetrasyon kontrolü yapar ve yaş işlemler kriterlerine göre sonuçları değerlendirerek tespit ettiği hataları birim yöneticisine bildirir.
- 17.4: Aldığı talimat doğrultusunda hataların giderilmesi için tekrar boyama yapar.

Bağlam: Deri işlenti reçetesi değerleri**Öğrenme Çıktısı 18: Yağlama işlemi yapar.****Başarım Ölçütleri**

- 18.1: Derilerin ağırlığı, cinsi ve istenilen mamul deri tipine göre yağlama için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.
- 18.2: Derilere uygun miktar ve ısıdaki su ve hazırlanan karışım ile uygun sürede yağlama yapar.

Bağlam: Deri işlenti reçetesi değerleri

Öğrenme Çıktısı 19: Fiksasyon/bağlama işlemi yapar.**Başarım Ölçütleri**

19.1:Deriye uygulanan retanaj boya ve yağlama işlemlerinin deriye bağlanması için uygun kimyasal karışımı üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.

19.2: Derilere uygun miktar ve ısıdaki su ve hazırlanan karışım ile uygun sürede fiksasyon yapar.

19.3: Derilerin süzdürülmesi ve uygun su miktarı ve ısı ile durulanması işlemlerini takip eder.

19.4: Derilerin üst üste serilerek uygun şekil ve süreyle bekletilme sürecini takip eder.

Bağlam: Deri işlenti reçetesi değerleri

8 ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME**8 a) Teorik Sınav**

Çoktan seçmeli soru sistemi kullanılır. B1 birimi için en az 20 soru sorulur. Her soru eşit puanlı olup, cevap anahtarı üzerinden değerlendirilir. Yanlış cevaplar dikkate alınmayıp değerlendirme doğru cevaplar üzerinden yapılır. Adayın başarılı sayılabilmesi için en az 60/100 puan alması gerekir. Soru başına sınav süresi en az 1 dakikadır. Sınav kapalı kitap usulü gerçekleştirilir. Teorik bilgi soruları belirlenen tüm başarım ölçütlerini karşılar. Teorik sınav soruları iş gerçekleştirilirken değerlendirici tarafından sözlü olarak adaya sorulabilir veya sınav yeterli sayıda gözetmen eşliğinde sınıf ortamında kağıt üzerinde gerçekleştirilir.

8 b) Performansa Dayalı Sınav

Bu birimin performansa dayalı sınavı gerçek iş ortamında gerçek deri/kürk malzeme ile iş sağlığı ve güvenliği sağlanmış ortamlarda yapılır. Adaya değerlendirici tarafından, istenen mamul deri (zig, videla ve kürklü deri) türlerinden bir tanesini işlenti proseslerinin EK-2 Yaş İşlenti İşlemleri ve Tabaklama Yeterlilik Biriminde Belirtilen Değerlendirme Araçları İle Ölçülen Başarım Ölçütlerine İlişkin Tablo yu kapsayacak bir uygulama senaryosu içerisinde yapılması istenen işlemlere dair bir iş talimatı verilir. (Deri İşlenti Reçetesi)

Deri İşlenti Reçetesi yapılması istenen işin adı, türü, adedi, vb. gibi başlıklar altında net talimatlar içerir. Adayın, sınav materyallerinde belirtilen azami süre içerisinde işi gerçekleştirmesi gerekir. Performansa dayalı sınavdan başarılı sayılması için adayın 85/100 puan alması ve belirlenmiş kritik eylem basamaklarının tümünden başarılı olması gereklidir.

8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar

-		
9	YETERLİLİK BİRİMİNİ GELİŞTİREN KURUM/KURULUŞ(LAR)	İstanbul Deri ve Deri Mamuller Hırcatçıları Birliği (İDMİB)
10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi
11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ ve SAYISI	26.12.2012-2012/98

EKLER**EK 1** Yaş İşlenti İşlemleri Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler

1. Deri Yapısı ve Deri İşlenti Yöntemleri Bilgisi
2. İşyeri Düzenlemesi ve İş Organizasyonu Bilgisi
3. İletişim Becerilerini Geliştirme ve Ekip Çalışması
4. Deri İşlentisinde gerekli Donanım, El Aletleri ve Araçları Kullanma Bilgisi
5. İşlem Dokümantasyon Bilgisi
6. Deri Kalite Kontrol Bilgisi
  - a. Derinin Ticari Adları
  - b. Ölçülendirme Birimleri
7. Temel Makine Bilgisi
  - a. Orantı Ve Devir Hesapları
  - b.Çevresel Hız Hesapları
  - c. Mekanik, Hidrolik, Pnömatik, Elektronik Ayarlar
8. Bakım Talimatları Bilgisi
  - a. Bakım Talimatı Ve Simgeleri
9. Meslek Etiği

EK 2 Yaş İşlenti İşlemleri Yeterlilik Biriminde Belirtilen Değerlendirme Araçları İle Ölçülen Başarım Ölçütlerine İlişkin Tablo

YETKİNLİKLER				
US BÖ	UY BÖ		A-BECERİ	
Yeterliliği başarıyla tamamlayabilmek için aday aşağıdakileri yapabildiğine dair kanıtları sunmalıdır:				
B.1.1	1.1	A1	Hazırlanacak deri cinsine uygun süreç planlamasını birim yöneticisi ile yapar.	*
B.1.2	1.2		Müşteri talebi ve/veya üretim planına göre zaman planlamasını birim yöneticisi ile yapar.	*
B.2.1	1.3		Birim yöneticisinden aldığı bilgiler doğrultusunda, deri işlenti aşamalarına uygun şekilde çalışma ortamının hazırlanmasını sağlar.	*
B.2.2	1.4		Birim yöneticisinden aldığı bilgiler doğrultusunda, deri işlenti aşamalarına uygun şekilde çalışma ortamının temizlenmesini sağlar.	*
B.3.1	1.5		Deri işlenti aşamalarında kullanılacak araç, gereç ve ekipmanları kontrol ederek kullanıma hazırlanmasını sağlar.	*
B.3.2	1.6		Tespit ettiği arıza ve eksikleri birim yöneticisine bildirir.	
B.4.1	1.7		Kullanılan makinelerin genel bakım ve onarımını makine bakımcı tarafından yapıp yapılmadığını takip eder.	
C.1.1	2.1	A2	Ham derilerin cinsi, kalitesi ve korunma şekline göre ıslatma öncesi kontrol ve sınıflandırma işlemlerini takip eder.	*
C.1.2	2.2		Kontrol ve sınıflandırma işlemi tamamlanan derilerin tartılma işlemini takip eder.	*
C.2.1	2.3		Derilerin cinsine göre dolaba/pervaneye/havuza alınma işlemini takip eder.	
C.2.2	3.1	A3	Derilere cinsi, kalitesi ve korunma şekline uygun, miktar ve ısıdaki su ile ıslatma ve yumuşatma yapar.	
C.2.3	3.2		Islatma sonrası derilerin uygun sürede yıkanması ve bekletilmesi sürecini takip eder.	*
C.2.4	3.3		Derilere ıslatma, PH, bome ve ısı kontrolü yapar ve yaş işlemler kriterlerine göre sonuçları değerlendirerek tespit ettiği hataları birim	*

			yöneticisine bildirir.	
C.3.1	4.1	A4	İşlenen deri cinsi ve uygun sıralamaya göre derilerin budanmasını sağlar.	
C.3.2	4.2		Budanan derilerin tartılmasını sağlayarak derileri yaş işlemler kriterlerine göre kontrol eder.	*
C.5.2	6.1	A6	Kürk- süet hariç, derilerin ağırlığı, cinsi ve korunma şekline göre kireçleme için uygun kimyasal karışımı doğru hazırlar.	*
C.5.3	6.2		Derilere uygun miktar ve ısıdaki su ve hazırlanan karışım ile uygun sürede kireçleme yapar.	
C.5.4	6.3		Kireçleme sonunda derilere fiziksel ve optik kontrol yapar. Yaş işlemler kriterlerine göre sonuçları değerlendirerek tespit ettiği hataları birim yöneticisine bildirir.	*
C.7.2	8.1	A8	Derilerin ağırlığı, cinsi ve korunma şekline ve istenilen mamul deri özelliğine göre kireç giderme için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.	*
C.7.3	8.2		Kürk-süet hariç diğerderilere uygun miktar ve ısıdaki su ve hazırlanan karışım ile uygun sürede kireç giderme yapar.	
C.7.4	8.3		Derilere kesit PH, fiziksel ve optik kontrol yapar ve yaş işlemler kriterlerine göre sonuçları değerlendirerek tespit ettiği hataları birim yöneticisine bildirir.	*
C.8.1	9.1	A9	Derilerin ağırlığı, cinsi ve korunma şekline ve istenilen mamul deri özelliğine göre sama için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.	*
C.8.2	9.2		Derilere uygun miktar ve ısıdaki su ve hazırlanan karışım ile uygun sürede sama yapar.	
C.8.3	9.3		Derilere PH, kürkte bome ve ısı kontrolü yapar ve yaş işlemler kriterlerine göre sonuçları değerlendirerek tespit ettiği hataları birim yöneticisine bildirir.	*
C.9.1	10.1	A10	Derilerin ağırlığı, cinsi ve istenen mamul deri özelliğine göre yağ giderme için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.	*
C.9.2	10.2		Derilere uygun miktar ve ısıdaki su ve hazırlanan karışım ile uygun sürede yağ giderme yapar.	
C.9.3	10.3		Derileri uygun su miktarı ve ısı ile uygun sürede yıkama işlemini takip eder.	
C.9.4	10.4		Derilere fiziksel kontrol yapar ve yaş işlemler kriterlerine göre sonuçları değerlendirerek tespit ettiği hataları birim yöneticisine bildirir.	*
C.101	11.1	A11	Pikle için uygun bome derecesini ayarlar.	*
C.102	11.2		Derilerin ağırlığı, cinsi ve korunma şekline göre pikle için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.	*
C.103	11.3		Derilere uygun miktar ve ısıdaki su ve hazırlanan karışım ile uygun sürede pikle yapar.	
C.104	11.4		Pikle görmüş derilere banyo ve kesit PH kontrolü yapar ve yaş işlemler kriterlerine göre sonuçları değerlendirerek tespit ettiği hataları birim yöneticisine bildirir.	*
C.112	12.1	A12	Derilerin ağırlığı ve korunma şekline göre depikle için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.	*
C.113	12.2		Derilere uygun miktar, ısı ve bomedeki su ve hazırlanan karışım ile uygun sürede depikle yapar.	
C.104	12.3		Derilerin süzdürülerek boşaltılması işlemini takip eder.	
D.1.1	13.1	A13	Derilerin ağırlığı, cinsi ve korunma şekline göre deriyi uzun süreli koruyabilmek için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı	*

			bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.	
D.1.2	13.2		Derilere uygun miktar ve ısıdaki su ve hazırlanan karışım ile uygun sürede tabaklama yapar.	*
D.1.3	13.3		Bazifikasyon, kesit ve kaynama kontrolü yapar ve yaş işlemler kriterlerine göre sonuçları değerlendirerek tespit ettiği hataları birim yöneticisine bildirir.	*
E.1.1	14.1	A14	Derilerin üst üste istiflenerek uygun sürede bekletilmesi sürecini takip eder.	
E.2.2	14.2		Derilerin istenilen mamul deri özelliğine göre sınıflandırılması işlemini takip eder.	
E.5.1	15.1	A15	Derilerin ağırlığı ve cinsine göre nötralizasyon için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.	*
E.5.2	15.2		Derilere uygun miktar ve ısıdaki su ve hazırlanan karışım ile uygun sürede nötralizasyon yapar.	*
E.5.3	15.3		Derilere banyo ve kesit PH kontrolü yapar ve yaş işlemler kriterlerine göre sonuçları değerlendirerek tespit ettiği hataları birim yöneticisine bildirir.	*
E.6.1	16.1	A16	Derilerin ağırlığı ve cinsine ve istenilen mamul deri özelliğine göre retenaj için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.	*
E.6.2	16.2		Derilere istenilen dolgunluğa ve sıklığa getirilmek için uygun miktar ve ısıdaki su ve hazırlanan karışım ile uygun sürede retenaj yapar.	*
E.6.3	16.3		Deriye optik, kesit ve penetrasyon kontrolü yapar ve yaş işlemler kriterlerine göre sonuçları değerlendirerek tespit ettiği hataları birim yöneticisine bildirir.	
E.7.1	17.1	A17	Derilerin ağırlığı ve cinsine ve istenilen mamul deri özelliğine göre istenilen rengi oluşturmak için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.	*
E.7.2	17.2		Derilere uygun miktar ve ısıdaki su ve hazırlanan karışım ile uygun sürede boyama yapar.	*
E.7.3	17.3		Deriye optik, kesit ve penetrasyon kontrolü yapar ve yaş işlemler kriterlerine göre sonuçları değerlendirerek tespit ettiği hataları birim yöneticisine bildirir.	*
E.8.1	18.1	A18	Derilerin ağırlığı, cinsi ve istenilen mamul deri tipine göre yağlama için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.	*
E.8.2	18.2		Derilere uygun miktar ve ısıdaki su ve hazırlanan karışım ile uygun sürede yağlama yapar.	*
E.9.1	19.1	A19	Deriye uygulanan retenaj boya ve yağlama işlemlerinin deriye bağlanması için uygun kimyasal karışımı üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.	*
E.9.2	19.2		Derilere uygun miktar ve ısıdaki su ve hazırlanan karışım ile uygun sürede fiksasyon yapar.	*
E.9.3	19.3		Derilerin süzdürülmesi ve uygun su miktarı ve ısı ile durulanması işlemlerini takip eder.	
E.9.4	19.4		Derilerin üst üste serilerek uygun şekil ve süreyle bekletilme sürecini takip eder.	

(*) Yetkinliğin kanıtlanması için başarılı olunması zorunlu olan başarımlar ölçütleridir.

UMS BÖ	UY BÖ		B-BİLGİ ve ANLAYIŞ Yeterliliği başarıyla tamamlayabilmek için aday aşağıdakileri bildiğine ve anladığına dair kanıtları sunmalıdır:
B.1.1	1.1	B1	Hazırlanacak deri cinsine uygun süreç planlamasının yararlarını bilir.
B.2.1	1.3		Deri işlenti aşamalarına uygun şekilde çalışma ortamının çalışana sağladığı faydaları doğru tanımlar.

C.1.1	2.1	B2	Ham derilerin cinsi, kalitesi ve korunma şekline göre ıslatma öncesi kontrol ve sınıflandırmayı doğru tanımlar.	
C.2.2	3.1	B3	Derilere ıslatma ve yumuşatma işleminin deri cinsine, konservasyonuna ve istenilen deri cinsine uygun yapılması gerektiğini bilir.	
C.3.1	4.1	B4	Derilerin budanmasını işlenen deri cinsi ve uygun sıralamaya göre yapılması gerektiğini bilir.	
C.5.2	6.1	B6	kireçleme için uygun kimyasal karışımı kürk- süet hariç, derilerin ağırlığı, cinsi ve korunma şekline göre doğru hazırlanması gerektiğini bilir.	
C.5.4	6.3		Derilere fiziksel ve optik kontrol yapma yöntemlerini bilir.	
C.7.4	8.3	B8	Derilere yapılan kesit PH, kontrollerinin yaş işlemler kriterlerine göre sonuçlarını doğru tanımlar.	
C.8.2	9.2	B9	Samayı doğru tanımlar.	
C.11.3	10.2	B10	Kürk- süet derilere yapılan depikleyi doğru tanımlar.	
D.1.1	13.1	B13	Derilerin ağırlığı, cinsi ve korunma şekline göre tabaklama reçetesi d hazırlamayı bilir.	
D.1.3	13.3		Bazifikasyon, kesit ve kaynama kontrolü yapmayı sonuçları değerlendirmeyi bilir.	
D.3.1	14.2	B14	Derilerin istenilen mamul deri özelliğine göre doğru olarak sınıflandırma işlemini bilir.	
E.5.2	15.2	B15	Nötralizasyonu doğru tanımlar.	
E.6.2	16.2	B16	Retenajı doğru tanımlar.	
E.7.2	17.1	B17	Deri boyama yöntemlerini doğru tanımlar.	
E.8.1	18.1	B18	Yağlama ile deriye kazandırılan özellikleri doğru tanımlar.	
E.6.3	17.3		Deriye penetrasyon kontrolünün sonuç değerlerini doğru tanımlar.	
E.9.1	19.1	B19	Retenaj işlemini doğru tanımlar.	
E.9.2	19.2		Fiksasyonun tanımını doğru yapar.	

**[12UY0116-4/B2] KURU VE MEKANİK İŞLEMLER
YETERLİLİK BİRİMİ**

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	Kuru ve Mekanik İşlemler
2	REFERANS KODU	12UY0116-4/B2
3	SEVİYE	4
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A)YAYIN TARİHİ	26.12.2012
	B)REVİZYON NO	00
	C)REVİZYON TARİHİ	-
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	

Deri İşlenti Operatörü (Seviye 4) Ulusal Meslek Standardı 10UMS0102-4

7	ÖĞRENME ÇIKTILARI
----------	--------------------------

Öğrenme Çıktısı 1: İş Organizasyonu yapar.

Başarım Ölçütleri

- 1.1: Hazırlanacak deri cinsine uygun süreç planlamasını birim yöneticisi ile yapar.
- 1.2: Müşteri talebi ve/veya üretim planına göre zaman planlamasını birim yöneticisi ile yapar.
- 1.3: Birim yöneticisinden aldığı bilgiler doğrultusunda, deri işlenti aşamalarına uygun şekilde çalışma ortamının hazırlanmasını sağlar.
- 1.4: Birim yöneticisinden aldığı bilgiler doğrultusunda, deri işlenti aşamalarına uygun şekilde çalışma ortamının temizlenmesini sağlar.
- 1.5: Deri işlenti aşamalarında kullanılacak araç, gereç ve ekipmanları kontrol ederek kullanıma hazırlanmasını sağlar.
- 1.6: Tespit ettiği arıza ve eksikleri birim yöneticisine bildirir.
- 1.7: Kullanılan makinelerin genel bakım ve onarımını makine bakımcı tarafından yapılıp yapılmadığını takip eder.
- 1.8: Kullanılan makinelerde oluşabilecek basit arızaları giderir.
- 1.9: Birim yöneticisinden aldığı talimat doğrultusunda çalışma ekibine yönlendirme yapar.
- 1.10: Üretim sürecini takip ederek işi kesintisiz yapar ve/veya yapılmasını

Bağlam: Deri işlenti reçetesi değerleri

Öğrenme Çıktısı 2: Etleme işlemini yapar.

Başarım Ölçütleri

- 2.1: İşlenen deri cinsine uygun makine ayarı yapar.
- 2.2: Derilerin iç yüzeyindeki yağ ve et tabakasının giderilmesi için kavaleta makinesinde etleme yapar.
- 2.3: Etleme yapılan derilerin uygun biçimde budanması ve tartılması işlemlerini takip eder.
- 2.4: Kürk-süet deride uygun sıralamaya göre 2. etleme yapar.

Bağlam: Deri işlenti reçetesi değerleri

Öğrenme Çıktısı 3: Krom sıkma / vakum kurutma işlemini yapar.

Başarım Ölçütleri

- 3.1: Derilerin fazla sudan arındırılması ve yüzeyinin daha düzgün hale getirilmesi için makinesinde krom sıkma işlemini yapar.
- 3.2: Derileri cilt kalitesine göre asorti yapar.

Öğrenme Çıktısı 4: Kurutma makinesinde derileri kurutma işlemi yapar.**Başarım Ölçütleri**

- 4.1: Derilerin uygun şekilde işlem görmesi için kurutma makinesinde ısı ve süre ayarı yapar.
4.2: Derinin, tekniğine uygun olarak; istenen hız, sıcaklık ve nem miktarında kurutulmasını sağlar.

Öğrenme Çıktısı 5: Tabaklama sonrası deri/kürklerin nemlendirilmesi işlemleri takip eder.**Başarım Ölçütleri**

- 5.1: İşlenen deri cinsine göre derilerin mevcut nem oranını, uygun nem oranına getirmek için tavlama/kuru dolap işlemini takip eder.
5.2: Nemlendirilen kürk-süet derilerin neminin kaybolmaması amacıyla istiflenerek uygun sürede bekletilme sürecini takip eder.

Öğrenme Çıktısı 6: Derilere yarma işlemleri yapar.**Başarım Ölçütleri**

- 6.1: Videla derilerin istenilen kalınlıkta yarılmaması işlemi için makinede devir ve kalınlık ayarı yapar.
6.2: İstenilen mamul deri cinsine ve özelliğine göre derilere yarma işlemi yapar.

Öğrenme Çıktısı 7: Derilere traş işlemleri yapar.**Başarım Ölçütleri**

- 7.1: Derileri uygun şekilde işlem görmesi için traş makinesinde kalınlık, devir ayarı yapar.
7.2: İstenilen mamul deri cinsine ve özelliğine göre derilere traş işlemini yapar.

Öğrenme Çıktısı 8: Derilere açkı işlemleri yapar.**Başarım Ölçütleri**

- 8.1: Derilerin uygun şekilde açkı işlemi görmesi için makinede devir ve kalınlık ayarı yapar.
8.2: İstenilen mamul deri cinsine ve özelliğine göre derilere uygun sürede açkı işlemi yapar.

Öğrenme Çıktısı 9: Derilere vakum/ yaş gergi işlemleri yapar.**Başarım Ölçütleri**

- 9.1: Derilerin uygun şekilde işlem görmesi için vakum makinesinde ısı ve basınç ayarı yapar.
9.2: Derilerin sularından arındırılmasını için vakum kurutma makinesinde uygun işlem yapar.
9.3: Derilerin kuruması için yaş gergi işlemi yapar.

Öğrenme Çıktısı 10: Derilere pat pat işlemleri yapar.**Başarım Ölçütleri**

- 10.1: Derilerin uygun şekilde işlem görmesi için patpat makinesinde devir ve kalınlık ayarı yapar.
10.2: Derilerin liflerinin yumuşatılması için uygun sürede pat pat makinesinde derilere pat pat işlemi yapar.

Öğrenme Çıktısı 11: Derilere ütü işlemleri yapar.**Başarım Ölçütleri**

- 11.1: Deri liflerinin düzeltilmesi için ütü makinasına uygun ayar yapar.
11.2: Derilere uygun süre ve ısıda ütü işlemi yapar.

Öğrenme Çıktısı 12: Derilere zımpara işlemleri yapar.**Başarım Ölçütleri**

- 12.1: Kürklü derilere uygulanan zımpara işlemi için makinede kalınlık ve devir ayarı yapar.
12.2: Kürklü derilere uygun şekilde zımparalama işlemi yapar.

Öğrenme Çıktısı 13: Deri yüzeylerinden toz alma işlemleri yapar.**Başarım Ölçütleri**

13.1: Zımpara işlemi görmüş derilerin yüzeyinde bulunan tozların uzaklaştırılması için makinede kalınlık ve devir ayarı yapar.

13.2:Derilerin yüzeyinde bulunan tozlardan arındırılması için toz alma makinesini uygun şekilde toz alır.

Öğrenme Çıktısı 14: Derilere kuru gergi işlemleri yapar.**Başarım Ölçütleri**

14.1: Derilere uygulanan gergi işlemi için makinede devir ve ısı ayarı yapar.

14.2: Derilere çap kazandırmak amacıyla gergi makinesinde uygun süreyle gergi işlemini yapar.

Öğrenme Çıktısı 15: Kürk-süet derilere tavlama işlemlerini yapar.**Başarım Ölçütleri**

15.1: Kürk- süet derilere uygulanan tavlama işlemi için makinede devir ve ısı ayarı yapar.

15.2: Derilere çap kazandırmak amacıyla tavlama makinesinde uygun süreyle tavlama işlemini yapar.

Öğrenme Çıktısı 16: Kürk-süet derilere kuru işlemler yapar.**Başarım Ölçütleri**

16.1: İstenilen mamul deri tipine göre kürk-süet derilerde tüyleri parlatmak amacıyla uygun kimyasalları üretim reçetesine göre hazırlayarak derilere uygulanan ilaçlama işlemini yapar.

16.2: İstenilen mamul deri tipine göre kürk-süet derilerin yüzeyindeki tüyleri açmak için derilere uygulanan tarama işlemini yapar.

16.3: Uygun sıcaklık, basınç ve zaman ayarlaması yaparak kürk-süet derilere uygulanan ütü/pres işlemini yapar.

16.4: İstenilen mamul deri tipine göre kürk-süet derilerde tüy uzunluğunu eşit hale getirebilmek için tüylerin kırılması işlemini yapar.

Öğrenme Çıktısı 17: Derileri budama ve asorti takibi yapar.**Başarım Ölçütleri**

17.1: Deriye şekil vermek için deri kenarlarının uygun şekilde budanması işlemini takip eder.

17.2: İstenilen mamul deriye uygun kuru işlemler kriterlerine göre kalite kontrol ve sınıflandırma işlemlerini takip eder.

8 ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME**8 a) Teorik Sınav**

Çoktan seçmeli soru sistemi kullanılır. B2 birimi için en az 20 soru sorulur. Her soru eşit puanlı olup, cevap anahtarı üzerinden değerlendirilir. Yanlış cevaplar dikkate alınmayıp değerlendirme doğru cevaplar üzerinden yapılır. Adayın başarılı sayılabilmesi için en az 60/100 puan alması gerekir. Soru başına sınav süresi en az 1 dakikadır. Sınav kapalı kitap usulü gerçekleştirilir. Teorik bilgi soruları belirlenen tüm başarım ölçütlerini karşılar. Teorik sınav soruları iş gerçekleştirilirken değerlendirici tarafından sözlü olarak adaya sorulabilir veya sınav yeterli sayıda gözetmen eşliğinde sınıf ortamında kağıt üzerinde gerçekleştirilir.

8 b) Performansa Dayalı Sınav

Bu birimin performansa dayalı sınavı gerçek iş ortamında gerçek deri/kürk malzeme ile iş sağlığı ve güvenliği sağlanmış ortamlarda yapılır. Adaya değerlendirici tarafından, istenen mamul deri (zig, videla ve kürklü deri) türlerinden bir tanesinin işlenti proseslerinin EK-2 Kuru ve Mekanik İşlemler Yeterlilik Biriminde Belirtilen Değerlendirme Araçları İle Ölçülen Başarım Ölçütlerine İlişkin Tabloyu kapsayacak bir uygulama senaryosu içerisinde yapılması istenen işlemlere dair bir iş talimatı verilir. (Deri İşlenti Reçetesi)

Deri İşlenti Reçetesi; yapılması istenen işin adı, türü, adedi, vb. gibi başlıklar altında net talimatlar içerir. Adayın, sınav materyallerinde belirtilen azami süre içerisinde işi gerçekleştirmesi gerekir. Uygulama sınavından başarılı olabilmek için aday, Performansa dayalı sınavdan başarılı sayılması için adayın 85/100 puan alması ve belirlenmiş kritik eylem basamaklarının tümünden başarılı olması gereklidir.

8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar

Uygulamaya dayalı performans sınavında; 1 adet mamul deri (zig, videla ve kürklü deri) tabaklama reçetesi seçilerek, ham derinin seçilen mamul deri türüne göre Deri İşlenti Operatörü tarafından işlenmesi beklenmektedir. Sınav, iş ortamında ve denetim altında gerçekleştirilir.

9	YETERLİLİK BİRİMİNİ GELİŞTİREN KURUM/KURULUŞ(LAR)	İstanbul Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği (İDMİB)
10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi
11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ ve SAYISI	26.12.2012-2012/98

EKLER**EK 1** Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler**Eğitim İçeriği:**

1. Deri Yapısı
2. İletişim Becerileri Ve Ekip Çalışması
3. Meslek Etiği
4. İş Organizasyonu Plan Ve Program Yapma
5. Deri İşlentisinde gerekli Donanım, El Aletleri Ve Araçları Kullanma
6. İşlem Dokümantasyonu
7. İşyeri Düzenlemesi
8. Deri Kalite Kontrolü
  - b. Derinin Ticari Adları
  - c. Ölçülendirme Birimleri
9. Temel Makine Bilgisi
  - a. Orantı Ve Devir Hesapları
  - b. Çevresel Hız Hesapları
  - c. Mekanik, Hidrolik, Pnömatik, Elektronik Ayarlar
10. Bakım Talimatları Bilgisi
  - a. Bakım Talimatı Ve Simgeleri
11. İşlenti Yöntemleri

EK 2 Kuru ve Mekanik İşlemler Yeterlilik Biriminde Belirtilen Değerlendirme Araçları İle Ölçülen Başarım Ölçütlerine İlişkin Tablo

YETKİNLİKLER				
UMS BÖ	UY BÖ		A-BECERİ	
Yeterliliği başarıyla tamamlayabilmek için aday aşağıdakileri yapabildiğine dair kanıtları sunmalıdır:				
C.1.1	1.1	A1	Hazırlanacak deri cinsine uygun süreç planlamasını birim yöneticisi ile yapar.	*
C.1.2	1.2		Müşteri talebi ve/veya üretim planına göre zaman planlamasını birim yöneticisi ile yapar.	*
C.1.3	1.3		Birim yöneticisinden aldığı bilgiler doğrultusunda, deri işlenti aşamalarına uygun şekilde çalışma ortamının hazırlanmasını sağlar.	*
C.1.4	1.4		Birim yöneticisinden aldığı bilgiler doğrultusunda, deri işlenti aşamalarına uygun şekilde çalışma ortamının temizlenmesini sağlar.	
B.3.1	1.5		Deri işlenti aşamalarında kullanılacak araç, gereç ve ekipmanları kontrol ederek kullanıma hazırlanmasını sağlar.	*
B.3.2	1.6		Tespit ettiği arıza ve eksikleri birim yöneticisine bildirir.	
B.4.1	1.7		Kullanılan makinelerin genel bakım ve onarımını makine bakımcı tarafından yapılıp yapılmadığını takip eder.	
B.4.2	1.8		Kullanılan makinelerde oluşabilecek basit arızaları giderir.	
B.5.1	1.9		Birim yöneticisinden aldığı talimat doğrultusunda çalışma ekibine yönlendirme yapar.	*
B.5.2	1.10		Üretim sürecini takip ederek işi kesintisiz yapar ve/veya yapılmasını	
C.6.1	2.1	A2	İşlenen deri cinsine uygun etleme makinesine uygun ayar yapar.	*

C.6.2	2.2		Derilerin iç yüzeyindeki yağ tabakasının giderilmesi için kavaleta makinesinde etleme yapar.	*
C.6.3	2.3		Etleme yapılan derilerin uygun biçimde budanması ve tartılması işlemlerini takip eder.	*
C.6.4	2.4		Kürk-süet deride uygun sıralamaya göre 2. etleme yapar.	
F.1.1	3.1	A3	Derilerin fazla sudan arındırılması ve yüzeyinin daha düzgün hale getirilmesi için makinesinde sıkma işlemini yapar.	*
F.1.2	3.2		Derileri cilt kalitesine göre asorti yapar.	
F.1.3	4.1	A4	Derilerin uygun şekilde işlem görmesi için kurutma makinesinde ısı ve süre ayarı yapar.	
F.1.4	4.2		Derinin, tekniğine uygun olarak; istenen hız, sıcaklık ve nem miktarında kurutulmasını sağlar.	*
F.2.1	5.1	A5	İşlenen deri cinsine göre derilerin mevcut nem oranını, uygun nem oranına getirmek için tavlama/kuru dolap işlemini takip eder.	
F.2.3	5.2		Nemlendirilen kürk-süet derilerin neminin kaybolmaması amacıyla istiflenerek uygun sürede bekletilme sürecini takip eder.	
F.2.4	6.1	A6	Videla derilerin istenilen kalınlıkta yarılması işlemi için makinede devir ve kalınlık ayarı yapar.	*
F.2.4	6.2		İstenilen mamul deri cinsine ve özelliğine göre derilere yarma işlemi yapar.	
F.2.2	8.1	A7	Derileri uygun şekilde işlem görmesi için traş makinesinde kalınlık,devir ayarı yapar.	*
F2.2	7.2		İstenilen mamul deri cinsine ve özelliğine göre derilere traş işlemini yapar.	*
F.2.4	8.1	A8	Derilerin uygun şekilde açkı işlemi görmesi için makinede devir ve kalınlık ayarı yapar.	*
F.2.4	8.2		İstenilen mamul deri cinsine ve özelliğine göre derilere uygun sürede açkı işlemi yapar.	*
F.2.5	9.1	A9	Derilerin uygun şekilde işlem görmesi için vakum makinesinde ısı ve basınç ayarı yapar.	*
F.2.5	9.2		Derilerin sularından arındırılmasını için vakum kurutma makinesinde uygun işlem yapar.	
	9.3		Derilerin kuruması için yağ gergi işlemiyapar.	
F.2.6	10.1	A10	Derilerin uygun şekilde işlem görmesi için patpat makinesinde devir ve kalınlık ayarı yapar.	*
F.2.6	10.2		Derilerin liflerinin yumuşatılması için uygun sürede pat pat makinesinde derilere pat pat işlemi yapar.	
F.2.7	11.1	A11	Deri liflerinin düzeltilmesi için ütü makinasına uygun ayar yapar.	*
F.2.8	12.2		Derilere uygun süre ve ısıda ütü işlemi yapar.	*
F.2.8	12.1	A12	Kürklü derilere uygulanan zımpara işlemi için makinede kalınlık ve devir ayarı yapar.	*
F.2.9	12.2		Kürklü derilere uygun şekilde zımparalama işlemini yapar.	*
F.2.10	13.1	A13	Zımpara işlemi görmüş derilerin yüzeyinde bulunan tozların uzaklaştırılması için makinede kalınlık ve devir ayarı yapar.	
F.2.10	13.2		Derilerin yüzeyinde bulunan tozlardan arındırılması için toz alma makinesini uygun şekilde toz alır.	*
F.2.13	14.1	A14	Derilere uygulanan gergi işlemi için makinede devir ve ısı ayarı yapar.	
F.2.13	14.2		Derilere çap kazandırmak amacıyla gergi makinesinde uygun süreyle gergi işlemini yapar.	*

F.2.12	15.1	A15	Kürk- süet derilere uygulanan tavlama işlemi için makinede devir ve ısı ayarı yapar.	*
F.2.12	15.2		Derilere çap kazandırmak amacıyla tavlama makinesinde uygun süreyle tavlama işlemini yapar.	
F.2.7	16.1	A16	İstenilen mamul deri tipine göre kürk-süet derilerde tüyleri parlatmak amacıyla uygun kimyasalları üretim reçetesine göre hazırlayarak derilere uygulanan ilaçlama işlemini yapar.	
F.2.8	16.2		İstenilen mamul deri tipine göre kürk-süet derilerin yüzeyindeki tüyleri açmak için derilere uygulanan tarama işlemini yapar.	*
F.2.9	16.3		Uygun sıcaklık, basınç ve zaman ayarlaması yaparak kürk-süet derilere uygulanan ütü/pres işlemini yapar.	*
F.2.10	16.4		İstenilen mamul deri tipine göre kürk-süet derilerde tüy uzunluğunu eşit hale getirebilmek için tüylerin kırılması işlemini yapar.	*
F.2.14	17.1	A17	Deriye şekil vermek için deri kenarlarının uygun şekilde budanması işlemini takip eder.	
F.2.15	17.2		İstenilen mamul deriye uygun kuru işlemler kriterlerine göre kalite kontrol ve sınıflandırma işlemlerini takip eder.	*

* Yetkinliğin kanıtlanması için başarılı olunması zorunlu olan başarımlar ölçütleri

YETKİNLİKLER				
UMS BÖ	UY BÖ		B- BİLGİ VE ANLAYIŞ	
Yeterliliği başarıyla tamamlayabilmek için aday aşağıdakileri yapabildiğine dair kanıtları sunmalıdır:				
C.1.1	1.1	B1	Süreç planlamasını hazırlanacak deri cinsine uygun yapması gerektiğini bilir.	
C.1.2	1.2		Zaman planlamasını müşteri talebi ve/veya üretim planına göre yapmayı bilir.	
C.1.3	1.3		Deri işleniş aşamalarına uygun şekilde çalışma ortamının hazırlanmasının çalışana sağladığı faydaları bilir.	
B.3.1	1.5		Deri işleniş aşamalarında kullanılacak araç, gereç ve ekipmanları kontrol ederek kullanıma hazırlanması gerektiğini bilir.	
C.6.1	2.1	B2	İşlenen deri cinsine uygun etleme makinesine uygun ayar yapmayı bilir.	
C.6.3	2.3		Etleme yapılan derilerin budanma kriterlerini bilir.	
D.3.1	3.1	B3	Derilerin fazla sudan arındırılması ve yüzeyinin daha düzgün hale getirilmesi için krom sıkma makinesini doğru ayarlamayı bilir.	
D.3.2	3.2		Derileri asorti cilt kalitesine göre yapılması gerektiğini bilir.	
F.2.4	6.2	B6	İstenilen mamul deri cinsine ve özelliğine göre derilere yarma makinesi ayarlarını bilir.	
F.2.2	7.1	B7	Derileri uygun şekilde işlem görmesi için traş makinesinde kalınlık,devir ayarlarını bilir.	
F.2.4	8.1	B8	Açık işleme için makinede devir ve kalınlık ayarlarını bilir.	
F.2.5	9.1	B9	Vakum makinesinde ısı ve basınç ayarı yapmayı bilir.	
F.2.6	10.2	B10	Pat pat makinesinde derilere pat pat işlemi için ayar yapmayı bilir.	
F.2.8	11.2	B11	Derilere ütü işleminin uygun süre ve ısıda yapılması gerektiğini doğru tanımlar.	
F.2.9	12.2	B12	Kürkli derilere uygun şekilde zımparalama işlemi yaparken dikkat edilecek noktaları bilir.	
F.2.10	13.2	B13	Toz alma makinesini uygun şekilde ayarlamayı bilir.	
F.2.13	14.1	B14	Derilere uygulanan gergi işlemi için makinede devir ve ısı derecesini doğru tanımlar.	
F.2.12	14.2		Tavlama işlemi için uygun makine ayarını doğru tanımlar.	

F.2.8	16.2	B16	İstenilen mamul deri tipine göre kürk-süet derilerin yüzeyindeki tüyleri açmak için derilere uygulanan tarama yöntem ve tekniklerini doğru bilir.	
F.2.14	18.1	B18	Deriye şekil vermek için deri kenarlarının uygun şekilde budanması kriterlerini doğru tanımlar.	

**[12UY0116-4/B3] BİTİM (FİNİSAJ) İŞLEMLERİ
YETERLİLİK BİRİMİ**

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	Bitim (Finisaj) İşlemleri
2	REFERANS KODU	12UY0116-4/B3
3	SEVİYE	4
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A)YAYIN TARİHİ	26.12.2012
	B)REVİZYON NO	00
	C)REVİZYON TARİHİ	-
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	

Deri İşlenti Operatörü (Seviye 4) Ulusal Meslek Standardı 10UMS0102-4

7	ÖĞRENME ÇIKTILARI
---	--------------------------

Öğrenme Çıktısı 1: İş Organizasyonu yapar.

Başarım Ölçütleri

- 1.1:Hazırlanacak deri cinsine uygun süreç planlamasını birim yöneticisi ile yapar.
- 1.2: Müşteri talebi ve/veya üretim planına göre zaman planlamasını birim yöneticisi ile yapar.
- 1.3: Birim yöneticisinden aldığı bilgiler doğrultusunda, deri işlenti aşamalarına uygun şekilde çalışma ortamının hazırlanmasını sağlar.
- 1.4: Birim yöneticisinden aldığı bilgiler doğrultusunda, deri işlenti aşamalarına uygun şekilde çalışma ortamının temizlenmesini sağlar.
- 1.5: Deri işlenti aşamalarında kullanılacak araç, gereç ve ekipmanları kontrol ederek kullanıma hazırlanmasını sağlar.
- 1.6: Tespit ettiği arıza ve eksikleri birim yöneticisine bildirir.
- 1.7: Kullanılan makinelerin genel bakım ve onarımını makine bakımcı tarafından yapıp yapılmadığını takip eder.
- 1.8: Kullanılan makinelerde oluşabilecek basit arızaları giderir.
- 1.9: Birim yöneticisinden aldığı talimat doğrultusunda çalışma ekibine yönlendirme yapar.
- 1.10:Üretim sürecini takip ederek işi kesintisiz yapar ve/veya yapılmasını sağlar.

Bağlam: Deri işlenti reçetesi değerleri

Öğrenme Çıktısı 2: Asorti takibi yapar.

Başarım Ölçütleri

- 2.1: İstenilen mamul deri tipine göre derilere fiziksel kontrol yapılmasını sağlar.
- 2.2: İstenilen mamul deri tipine göre sınıflandırma yapılmasını sağlar.

Öğrenme Çıktısı 3: Pistole Makinesi ile yüzey boyama işlemi yapar.

Başarım Ölçütleri

- 3.1: İlenen deri cinsi ve istenilen mamul deri tipine göre yüzey boyama işlemi için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.
- 3.2:İşlenen deri cinsi ve istenilen mamul deri tipine göre yüzey boyama işlemi yapılacak makinelerde uygun ayarlamayı yapar.
- 3.3:Derilerin pistole makinesinde uygun şekilde işlem görmesini sağlar.

Öğrenme Çıktısı 4: Silindirik boya makinesi ile yüzey boyama işlemi yapar.**Başarım Ölçütleri**

- 4.1:İşlenen deri cinsi ve istenilen mamul deri tipine göre yüzey boyama işlemi için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.
- 4.2:İşlenen deri cinsi ve istenilen mamul deri tipine göre yüzey boyama işlemi yapılacak silindirik makinelerde uygun ayarlamayı yapar.
- 4.3:Yüzey boyama işlemi sırasında oluşabilecek hataların tespiti ve anında düzeltilmesi amacıyla bitim işlemleri kriterlerine göre ara ve sürekli kalite kontrol yapar ve birim yöneticisine bildirir.

Öğrenme Çıktısı 5: Perde makinesi ile yüzey boyama işlemi yapar.**Başarım Ölçütleri**

- 5.1:İşlenen deri cinsi ve istenilen mamul deri tipine göre yüzey boyama işlemi için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.
- 5.2:İşlenen deri cinsi ve istenilen mamul deri tipine göre yüzey boyama işlemi yapılacak perde makinesinde uygun ayarlamayı yapar.
- 5.3:Yüzeyboyama işlemi sırasında oluşabilecek hataların tespiti ve anında düzeltilmesi amacıyla bitim işlemleri kriterlerine göre ara ve sürekli kalite kontrol yapar ve birim yöneticisine bildirir.

Bağlam: Deri yüzey boyama talimatı

Öğrenme Çıktısı 6: Pres /roto pres işlemleri yapar.**Başarım Ölçütleri**

- 6.1: İşlenen deri cinsi ve istenilen mamul deri tipine göre pres işlemi için uygun ısı ve basınç ayarı yapar.
- 6.2: Derilerin hidrolik pres makinesinde uygun şekilde işlem görmesini sağlar.
- 6.3: Derilerin silindirik pres makinesinde uygun şekilde işlem görmesini sağlar.
- 6.4: Derilerin finifleks makinesinde uygun şekilde işlem görmesini sağlar.
- 6.5: Derilerin kağıt transfer makinesinde uygun şekilde işlem görmesini sağlar.
- 6.6: Pres işlemi sırasında oluşabilecek hataların tespiti ve anında düzeltilmesi amacıyla, bitim işlemleri kriterlerine göre ara ve sürekli kalite kontrol yapar ve birim yöneticisine bildirir.

Öğrenme Çıktısı 7:Polisaj işlemi yapar.**Başarım Ölçütleri**

- 7.1:Derinin doğal parlaklığını ortaya çıkarmak için uygun kimyasal karışımı üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.
- 7.2: Derilerin polisaj için uygun süreyle kimyasal işlem görmesini sağlar.
- 7.3: Derinin doğal parlaklığını ortaya çıkarmak için uygun süreyle fiziksel işlem görmesini sağlar.
- 7.4: Deriye fiziksel ve optik kontrolü yaparak bitim işlemleri kriterlerine göre sonuçları değerlendirir.
- 7.5: Tespit ettiği hataları birim yöneticisine bildirir.
- 7.6: Aldığı talimat doğrultusunda hataların giderilmesi için derilere tekrar polisaj işlemi uygular.

Bağlam: Deri işlenti reçetesi talimatları

Öğrenme Çıktısı 8: Kuru dolap işlemini yapar.**Başarım Ölçütleri**

- 8.1: Zig ve kürk-süet derilere uygulanan kuru dolap işlemini yapar.
- 8.2: Boyama öncesi ve/veya sonrası uygulanan bitim işlemleri biçimine uygun yapılması gereken kuru dolap işlemini yapar.

Öğrenme Çıktısı 9: Gergi/çivi işlemini yapar.**Başarım Ölçütleri**

- 9.1:İşlenen deri cinsi ve istenilen mamul deri tipine göre deri alanının açılması için gergi makinesinin

- hızını doğru şekilde ayarlar.
- 9.2: İşlenen deri cinsi ve istenilen mamul deri tipine göre deriye son şeklini verme ve çap kazandırmak için gergi makinesinde işlemi yapar.
- 9.3: Meydana gelen hataları birim yöneticisine bildirir.

Öğrenme Çıktısı 10: Budama işlemlerini yapar/yaptırır.

Başarım Ölçütleri

- 10.1: Deriye son şeklini vermek için deri kenarlarının uygun kesim aracı ile keser/ kesilmesini sağlar.
- 10.2 Deri kenarlarının uygun kesim yöntemi ile keser/kesilmesini sağlar.

Öğrenme Çıktısı 11: Finisaj işlemi biten derileri ayırır.

Başarım Ölçütleri

- 11.1: Derileri kalitesine göre ayırır.
- 11.2: Derileri renk homojenliğine göre ayırır.

Öğrenme Çıktısı 12: Ölçme işlemi takip eder.

Başarım Ölçütleri

- 12.1: Ölçü makinesinde derilerin ölçülmesini sağlar.
- 12.2: Ölçülen derilerin yüzeylerine ebatlarının yazılmasını sağlar.

Öğrenme Çıktısı 16: Paketleme işlemi takip eder.

Başarım Ölçütleri

- 13.1: Derilerin, istenilen mamul deri tipine uygun şekilde paketlenmesini sağlar.
- 13.2: Paketlenen derilerin depolanması ve/veya sevkiyatının yapılması sürecini takip eder.

8

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

8 a) Teorik Sınav

Ek-2’de yer alan Bilgi ve Anlayış kriterlerinin tamamını kapsayacak şekilde yapılır. Kapalı kitap usulü gerçekleştirilir. Sınav tekniğine uygun olarak 20 soru sorulur. Soru başına ortalama 1-1,5 dakika arası cevaplamaya süresi verilir. Teorik sınav soruları yeterli sayıda gözetmen eşliğinde sınav salonunda kağıt üzerinde gerçekleştirilir. Testler bireysel olarak uygulanır. Adaydan en az % 60 başarı göstermesi beklenir.

8 b) Performansa Dayalı Sınav

Bu birimin uygulama sınavı gerçek iş ortamında gerçek deri/kürk malzeme ile iş sağlığı ve güvenliği sağlanmış ortamlarda yapılır. Adaya değerlendirici tarafından, istenen mamul deri (zig, videla ve kürklü deri) türlerinden bir tanesinin işlenti proseslerinin EK-2 Bitim (Finisaj) İşlemleri Yeterlilik Biriminde Belirtilen Değerlendirme Araçları İle Ölçülen Başarım Ölçütlerine İlişkin Tablo yu kapsayacak bir uygulama senaryosu içerisinde yapılması istenen işlemlere dair bir iş talimatı verilir. (Deri İşlenti Reçetesi)

Deri İşlenti Reçetesi; yapılması istenen işin adı, türü, adedi, vb. gibi başlıklar altında net talimatlar içerir. Adayın, sınav materyallerinde belirtilen azami süre içerisinde işi gerçekleştirmesi gerekir. Performansa dayalı sınavdan başarılı sayılması için adayın 85/100 puan alması ve belirlenmiş kritik eylem basamaklarının tümünden başarılı olması gereklidir.

8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar

-

9	YETERLİLİK BİRİMİNİ GELİŞTİREN KURUM/KURULUŞ(LAR)	İstanbul Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği (İDMİB)
10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi
11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ ve SAYISI	26.12.2012-2012/98

EKLER**EK 1** Bitim (Finisaj) İşlemleri Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler

1. Deri Yapısı
2. İletişim Becerileri ve Ekip Çalışması
3. Meslek Etiği
4. İş Organizasyonu Plan ve Program Yapma
5. Deri İşlentisinde gerekli Donanım, El Aletleri ve Araçları Kullanma
6. İşlem Dokümantasyonu
7. İşyeri Düzenlemesi
8. Deri Kalite Kontrolü
  - a. Derinin Ticari Adları
  - b. Ölçülendirme Birimleri
9. Temel Makine Bilgisi
  - a. Orantı ve Devir Hesapları
  - b. Çevresel Hız Hesapları
  - c. Mekanik, Hidrolik, Pnömatik, Elektronik Ayarlar
10. Bakım Talimatları Bilgisi
  - a. Bakım Talimatı ve Simgeleri
11. İşlenti Yöntemleri Bilgisi

EK 2 Bitim (Finisaj) İşlemleri Yeterlilik Biriminde Belirtilen Değerlendirme Araçları İle Ölçülen Başarım Ölçütlerine İlişkin Tablo

YETKİNLİKLER				
UMS BÖ	UY BÖ		A-BECERİ	
Yeterliliği başarıyla tamamlayabilmek için aday aşağıdakileri yapabildiğine dair kanıtları sunmalıdır:				
C.1.1	1.1	A1	Hazırlanacak deri cinsine uygun süreç planlamasını birim yöneticisi ile yapar.	*
C.1.2	1.2		Müşteri talebi ve/veya üretim planına göre zaman planlamasını birim yöneticisi ile yapar.	*
C.1.3	1.3		Birim yöneticisinden aldığı bilgiler doğrultusunda, deri işlenti aşamalarına uygun şekilde çalışma ortamının hazırlanmasını sağlar.	*
C.1.4	1.4		Birim yöneticisinden aldığı bilgiler doğrultusunda, deri işlenti aşamalarına uygun şekilde çalışma ortamının temizlenmesini sağlar.	
B.3.1	1.5		Deri işlenti aşamalarında kullanılacak araç, gereç ve ekipmanları kontrol ederek kullanıma hazırlanmasını sağlar.	*
B.3.2	1.6		Tespit ettiği arıza ve eksikleri birim yöneticisine bildirir.	
B.4.1	1.7		Kullanılan makinelerin genel bakım ve onarımını makine bakımcı tarafından yapıp yapılmadığını takip eder.	
B.4.2	1.8		Kullanılan makinelerde oluşabilecek basit arızaları giderir.	
B.5.1	1.9		Birim yöneticisinden aldığı talimat doğrultusunda çalışma ekibine yönlendirme yapar.	
B.5.2	1.10		Üretim sürecini takip ederek işi kesintisiz yapar ve/veya yapılmasını	
G.1.1	2.1	A2	İstenilen mamul deri tipine göre derilere fiziksel kontrol yapılmasını sağlar.	

G.1.2	2.2		İstenilen mamul deri tipine göre sınıflandırma yapılmasını sağlar.	*
G.2.1	3.1	A3	İşlenen deri cinsi ve istenilen mamul deri tipine göre yüzey boyama işlemi için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.	
G.2.2	3.2		İşlenen deri cinsi ve istenilen mamul deri tipine göre yüzey boyama işlemi yapılacak makinelerde uygun ayarlamayı yapar.	*
G.2.3	3.3		Derilerin <u>pistole makinesinde</u> uygun şekilde işlem görmesini sağlar.	*
G.2.4	4.1	A4	İşlenen deri cinsi ve istenilen mamul deri tipine göre yüzey boyama işlemi için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.	*
G.2.5	4.2		İşlenen deri cinsi ve istenilen mamul deri tipine göre yüzey boyama işlemi yapılacak silindirik makinelerde uygun ayarlamayı yapar.	
G.2.6	4.3		Yüzey boyama işlemi sırasında oluşabilecek hataların tespiti ve anında düzeltilmesi amacıyla bitim işlemleri kriterlerine göre ara ve sürekli kalite kontrol yapar ve birim yöneticisine bildirir.	
G.2.4	5.1	A5	İşlenen deri cinsi ve istenilen mamul deri tipine göre yüzey boyama işlemi için uygun kimyasal karışımı birim yöneticisinden aldığı bilgiler ve üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.	
G.2.5	5.2	A5	İşlenen deri cinsi ve istenilen mamul deri tipine göre yüzey boyama işlemi yapılacak perde makinesinde uygun ayarlamayı yapar.	
G.2.6	5.3		Yüzey boyama işlemi sırasında oluşabilecek hataların tespiti ve anında düzeltilmesi amacıyla bitim işlemleri kriterlerine göre ara ve sürekli kalite kontrol yapar ve birim yöneticisine bildirir.	*
G.3.1	6.1	A6	İşlenen deri cinsi ve istenilen mamul deri tipine göre pres işlemi için uygun ısı ve basınç ayarı yapar.	*
G.3.2	6.2		Derilerin hidrolik pres makinesinde uygun şekilde işlem görmesini sağlar.	*
G.3.3	6.3		Derilerin silindirik pres makinesinde uygun şekilde işlem görmesini sağlar.	*
G.3.4	6.4		Derilerin finifleks makinesinde uygun şekilde işlem görmesini sağlar.	*
G.3.5	6.5		Derilerin kağıt transfer makinesinde uygun şekilde işlem görmesini sağlar.	*
G.3.6	6.6		Pres işlemi sırasında oluşabilecek hataların tespiti ve anında düzeltilmesi amacıyla, bitim işlemleri kriterlerine göre ara ve sürekli kalite kontrol yapar ve birim yöneticisine bildirir.	*
G.4.1	7.1	A7	Derinin doğal parlaklığını ortaya çıkarmak için uygun kimyasal karışımı üretim reçetesi doğrultusunda hazırlar.	*
G.4.2	7.2		Derilerin uygun süreyle kimyasal işlem görmesini sağlar. Derilerin polisaj için uygun süreyle kimyasal işlem görmesini sağlar.	
G.4.3	7.3		Derinin doğal parlaklığını ortaya çıkarmak için uygun süreyle fiziksel işlem görmesini sağlar.	*
G.4.4	7.4		Deriye fiziksel ve optik kontrolü yaparak bitim işlemleri kriterlerine göre sonuçları değerlendirir.	*
G.4.4	7.5		Tespit ettiği hataları birim yöneticisine bildirir.	
G.5.1	8.1	A8	Zig ve kürk-süet derilere uygulanan kuru dolap işlemini yapar.	*
G.5.3	8.2		Boyama öncesi ve/veya sonrası uygulanan bitim işlemleri biçimine uygun yapılması gereken kuru dolap işlemini yapar.	
G.6.1	9.1	A9	İşlenen deri cinsi ve istenilen mamul deri tipine göre deri alanının açılması için gergi makinesinin hızını doğru şekilde ayarlar.	*
G.6.1	9.2		İşlenen deri cinsi ve istenilen mamul deri tipine göre deriye son şeklini verme ve çap kazandırmak için gergi makinesinde işlemi yapar.	*

G.6.1	9.3		Gergi işlemlerinde meydana gelen hataları birim yöneticisine bildirir.	*
G.7.1	10.1	A10	Deriye son şeklini vermek için deri kenarlarının uygun kesim aracı ile keser/kesilmesini sağlar.	*
G.7.2	10.2		Deri kenarlarının uygun kesim yöntemi ile keser/kesilmesini sağlar.	*
D.3.1	11.1	A11	Derileri kalitesine göre ayırır.	*
D.3.2	11.2		Derileri renk homojenliğine göre ayırır.	*
G.8.1	12.1	A12	Ölçü makinesinde derilerin ölçülmesini sağlar.	*
G.8.2	12.2		Ölçülen derilerin yüzeylerine ebatlarının yazılmasını sağlar.	
G.9.1	13.1	A13	Derilerin, istenilen mamul deri tipine uygun şekilde paketlenmesini sağlar.	
G.9.2	13.2		Paketlenen derilerin depolanması ve/veya sevkiyatının yapılması sürecini takip eder.	

* Yetkinliğin kanıtlanması için başarılı olunması zorunlu olan başarımlar ölçütleri

UMS BÖ	UY BÖ		B-BİLGİ ve ANLAYIŞ Yeterliliği başarıyla tamamlayabilmek için aday aşağıdakileri bildiğine ve anladığına dair kanıtları sunmalıdır:
B.1.1	1.1	A1	Süreç planlamasını hazırlanacak deri cinsine uygun yapması gerektiğini bilir.
B.1.2	1.2		Zaman planlamasını müşteri talebi ve/veya üretim planına göre yapmayı bilir.
B.2.1	1.3		Deri işlenti aşamalarına uygun şekilde çalışma ortamının hazırlanmasının çalışana sağladığı faydaları bilir.
G.1.1	2.1	A2	İstenilen mamul deri tipine göre derilere fiziksel kontrol yapma yöntemlerini bilir.
G.1.2	2.2		İstenilen mamul deri cinsine göre derileri sınıflandırma kriterlerini bilir.
G.2.1	3.1	A3	İşlenen deri cinsi ve istenilen mamul deri tipine göre yüzey boyama yöntemlerini bilir.
G.2.2	3.2		İşlenen deri cinsi ve istenilen mamul deri tipine göre yüzey boyama işlemi yapılacak makinelerde uygun ayarları doğru olarak bilir.
G.2.3	3.3		Derilerin boyanması için, <u>pistole makinesinde</u> doğru ayar yapmayı bilir.
G.4.4	4.4	B4	Deriye fiziksel ve optik kontrolü sonuçları değerlendirmeyi bilir.
G.2.6	5.3	B5	Yüzeyboyama işlemi sırasında oluşabilecek hataları önlemek için, ara ve sürekli kalite kontrol yapması gerektiğini bilir.
G.3.1	6.1	A6	İşlenen deri cinsi ve istenilen mamul deri tipine göre pres işlemi için uygun ısı ve basınç ayarını doğru tanımlar.
G.3.3	6.3		Derilerin silindirik pres makinesinde doğru ayarlamayı bilir.
G.3.6	6.6		Pres işlemi sırasında oluşabilecek hataların tespiti için, bitim işlemleri kriterlerine göre ara ve sürekli kalite kontrol yapması gerektiğini doğru bilir.
G.4.2	7.2		Derilere polisaj işlemini doğru tanımlar.
G.5.3	8.2		Boyama öncesi ve/veya sonrası uygulanan bitim işlemleri biçimine uygun yapılması gereken kuru dolap işlemini doğru tanımlar.
G.6.1	9.3	B9	Gergi işlemlerinde meydana gelen hataları doğru olarak bilir.
G.7.1	10.1	A10	Deriye son şeklini vermek için deri kenarlarının uygun kesim aracı ile keser/

			kesilme yöntemini doğru ifade eder.	
D.3.1	11.1	B11	Derileri kalite kriterlerini doğru tanımlar.	
G.8.1	12.1	A12	Derilerin ölçü birimlerini doğru olarak tanımlar.	
G.9.2	13.2	B13	Derileri paketleme kriterlerini doğru tanımlar.	

YETERLİLİK EKLERİ

EK 1: Yeterlilik Birimleri

12UY0116-4/A1 İş Sağlığı ve Güvenliği ile Çevre Güvenliği ve Kalite
 12UY0116-4/B1 Yaş İşlenti İşlemleri
 12UY0116-4/B2 Kuru ve Mekanik İşlemler
 12UY0116-4/B3 Bitim (Finisaj) İşlemleri

Adaylara meslekte başarılı olmaları için:

1. Deri ile ilgili örgün ya da yaygın eğitim kurumlarından mezun olmaları,
2. Renk bilgisi, deri çeşitleri ve özellikleri hakkında bilgi, deri işlenti operatörü mesleğinde deneyim sahibi olmaları,
3. Meslek ile ilgili yenilikleri takip etmeleri,
4. Mesleği ile ilgili belirlediği eğitim eksikliklerini yönetimle paylaşmaları,
5. Yönetim tarafından belirlenen mesleki eğitim ve organizasyonlara katılmaları,
6. Bilgi ve becerilerini ilgili kişilere aktarmaları

önerilir.

EK 2: Terimler, Simgeler ve Kısaltmalar

Açık Yapma: Derilerin liflerinin ve çapının açılması

Asorti: Derilerin kalitesi, cinsi, büyüklüğü, kalınlığı istenilen mamul deri tipi gibi özelliklerine göre sınıflandırılması

Badana Yapma: Küçükbaş hayvan derilerinin yüzeyindeki kılın alınması için kirecin derinin alt yüzüne sürülmesi işlemi

Banyo Suyu: derilerin içinde işlem gördüğü su

Bazifikasyon: Deri lifleri arasına penetre olmuş kromun deriye bağlanmasını arttırmak amacıyla ortamı gerekli olan pH düzeyine getirmek.

Bitim İşlemleri/Finisaj: Derinin kullanım özelliklerini, kullanım süresini ve kalitesini arttıran son işlem

Bome: Sudaki tuz miktarı

Budama/Pıtrak Alma: Derinin kullanılmayan parçalarını keserek ayıklamak

Depikle: Koruma amaçlı pikle yapılan derilere uygulanan pikleyi çözme işlemi

Etleme/Kavelata Yapma: Ham derinin et yüzeyinde kalmış olan yağ parçalarının kavelata makinesi ile alınması

Fiksasyon/Bağlama: Deriye uygulanan retanaj, boya ve yağlama işlemlerinin kimyasal ve fiziksel olarak deriye bağlanmasını sağlamak

Fiziksel Yumuşatma/Patpat/İskefe: Deriyi istenilen yumuşaklığa getirmek için makine yardımıyla yapılan fiziksel yumuşatma işlemi

Gergi/Çakım/Çivileme: Deri yüzeyini düzeltme, fazla esnemesini engelleme ve deri yüzeyinin düzeltilmesi ile form kazandırılması işlemleri

Ham Deri: Hayvanlardan yüzülerek elde edildikten sonra salamura işlemlerinden başka bir işlem görmemiş derilere verilen isim

ISCO: Uluslararası standart meslek sınıflaması

İslatma/Yumuşatma: Konservasyon sonucu kaybettiği suyu geri kazandırmak, temizlemek amacı ile deri ve postların havuz, dolap, pervanelerde bekletilmesi

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliği

İstifleme/Sehpalama: Derilerin üst üste uygun şekilde konarak bekletilmesi

İşlenti: Ham deriyi işleme aşamaları

Kesit Kontrolü: İşlenti aşamasında derinin kesitinin PH ve optik kontrol

Kireçleme: Epidermal yapıya etki ederek epidermis ürünlerinin deriden uzaklaştırılmasını sağlamak, deri liflerinin şişmesini sağlamak ve deriyi daha sonraki işlemlere hazırlama

Kireç Giderme: Kireçleme sonrası deride kalan kireç artıklarının deriden uzaklaştırılması

Kişisel Koruyucu Donanım (KKD): Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan tüm alet, araç, gereç ve cihazlar

Konservasyon: Derinin bozulmadan uzun süre depolanması için tuz, hava, güneş etkisi ile içinde bulunan su miktarının azaltılarak bekletilmesi

Kuru Taş: İşlenmiş derilerin kalınlıklarının standart hale getirilmesi için kuru taş makinesi ile ayarlanması

Kuru/Mekanik İşlem: Yaş işlemlerden geçen ham derinin kurutulması ve bitim işlemlerine hazır hale gelmesi için yapılan kurutma işlemleri süreci

Nötralizasyon: Boyama, yağlama ve retenaj maddelerinin deri içine daha iyi nüfuz etmesi için yapılan asit-baz dengeleme işlemi

Optik Kontrol: Görsel kontrol

Ölçü Makinesi: Derinin boyutlarını/yüzey alanını ölçmeye yarayan makine

Penetrasyon: Kullanılan malzemelerin, nüfuziyetini/bağlanması

PH Kontrolü: Asit, baz derecesinin kontrolü

Pikle/Piklaj: Tabaklama öncesi asit ortamda derinin tabaklamaya hazırlanması

Polisaj: Derinin doğal parlaklığını ortaya çıkarma işlemi

Pres: İşlenmiş deriyi düzleştirme, değişik desenler vermek ve verilen malzemeleri deri içine bağlama/penetre ettirmek için yapılan işlem

Retenaj: Deriye yeni özellikler kazandırmak için yapılan ikinci tabaklama işlemi

Risk: Tehlikeli bir olayın meydana gelme olasılığı ile sonuçlarının bileşimi

Sama: Özel enzimler yardımı ile deriyi tabaklamaya hazırlamak ve deriye elastikiyet kazandırmak hava alma özelliği kazandırmak için yapılan işlem

Tabaklama: Bozulabilir haldeki derinin çeşitli tabaklama maddeleri ile fiziksel ve kimyasal işlemler uygulanarak dayanıklı hale getirilmesi işlemi

Tarama: Kürk-süet derilerin yüzeyindeki tüyleri açmak için derilere uygulanan işlem

Tavlama/Kuru Dolap: İşlenmiş derilerin yumuşatılması/nem kazandırılması işlemi

Tehlike: İnsanların yaralanması, hastalanması, malın veya malzemenin zarar görmesi, işyeri ortamının zarar görmesi veya bunların birlikte gerçekleşmesine sebep olabilecek potansiyel kaynak veya durum

Toz Alma: Zımparalama işleminden sonra deriden çıkan toz ve parçacıklarının temizlenmesi

Tıraş: Derinin istenilen kalınlığa getirilmesi

Üretim Reçetesi: Deri üretiminde kullanılacak maddelerin isimleri, nicelikleri ile üretim yöntemlerini ve koşullarını tanımlayan yazılı bilgi

Yağlama: Derinin yumuşak, düzgün bir yapı alması için çeşitli yağlar ile yapılan işlem

Yağ Giderme: Derinin homojen olmayan ve bozulabilen doğal yağlarını özel kimyasallarla deriden uzaklaştırma işlemi

Yarma: Cinsine ve kullanım amacına göre derinin, yarma makinesinde ayrılması işlemi

Yaş İşlenti/Sulu İşlenti: Tabaklama öncesi, tabaklama ve tabaklama sonrası deriye uygulanan yağ/sulu aşamaların tümü

Yıkama: Deri işlenti aşamalarında kullanılan fazla malzemenin arıtılması

Zımpara: Deri kalınlığını ayarlamak ve yüzey düzgünlüğünü sağlamak için yapılan işlemi

Zig: İşlenmiş yüzeyi ciltli deri

EK 3: Meslekte Yatay ve Dikey İlerleme Yolları

Deri İşlenti Operatörü (Seviye 4) mesleğinde yeterliliğine sahip olan adaylar, üst seviyenin ilave bilgi ve becerileri eğitimlerinden sonra Deri Yaş İşlenti Sorumlusu (Seviye 5), Deri Kuru İşlenti Sorumlusu (Seviye 5) ve Deri Bitim İşlemleri (Finisaj) Sorumlusu (Seviye 5) mesleklerine dikey geçiş yapabilirler.

EK 4: Değerlendirici Ölçütleri

Sınav ve Belgelendirme Merkezi Ölçme Değerlendirme biriminde, görev alacak Sınav Değerlendiricilerinden aşağıdaki özelliklere sahip olmaları beklenmektedir.

- a- YÖK, MEB'e bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarında bu alanda en az 3 yıl eğitmen olarak çalışmış olmak.
- b-Uygulamaya Dayalı Performans Sınav Değerlendiricilerinin Yükseköğretim kurumlarının ilgili alanlarından en az ön lisans düzeyinde mezun olup en az 5yıl çalışmış olmak
- c- Deri/Kürk İşlenti sektöründe en az 5 yıl Usta Öğretici olarak çalışmış olmak.
- d- En az orta öğretim kurumlarından mezunu olup Deri/Kürk İşlenti sektöründe ilgili meslekte en az 7 yıl çalışmış olmak.

Performans sınavı ölçme ve değerlendirilmesinde, değerlendiriciler belgelendirme sistemi ve uygulama kuralları hakkında gerekli bilgiye sahip kişi/kişilerden oluşacaktır.